

Asia: VN/15267/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **1. 1 § Lain tarkoitus**

Gasgrid Finland Oy ('Gasgrid') pitää lakiehdotuksen tavoitteita kansallisen turvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta tärkeinä ja kannatettavina. Samalla korostamme, että Suomi tarvitsee talouskasvun, puhtaan siirtymän investointien sekä energiajärjestelmän kehittämisen mahdollistamiseksi merkittäviä ulkomaisia investointeja. Sääntelyn tulee siten turvata kansalliset turvallisuusintressit vaarantamatta Suomen kilpailukykyä investointikohteena suhteessa muihin EU-maihin.

#### **2. 2 § Määritelmät**

-

#### **3. 3 § Seurannan kohteet**

Gasgrid katsoo, että lakiehdotus jättää useilta osin epäselväksi sen, mitkä hankkeet kuuluvat lain soveltamisalan piiriin ja mitkä jäävät sen ulkopuolelle. Erityisesti energiahankkeiden osalta soveltamisalan ennakoitavuuden merkitys on suuri, sillä investoinnit ovat pääomavaltaisia, pitkäkestoisia ja edellyttävät sijoittajilta korkeaa sääntelyvarmuutta. Tulkinnanvaraisuus lisää tarpeetonta epävarmuutta potentiaalisille sijoittajille ja voi heikentää Suomen houkuttelevuutta investointikohteena.

Lakiehdotuksen 3 §:n ja 4 §:n välinen rajanveto jää erityisesti energia-alan infrastruktuurihankkeiden osalta epäselväksi. Lakiehdotuksesta ei käy yksiselitteisesti ilmi, milloin kyse on olemassa olevaan toimintaan tehtävästä sijoituksesta ja milloin puolestaan niin sanotusta 4 §:ssä tarkoitettusta greenfield-hankkeesta. Epäselvyys korostuu erityisesti vetyverkkojen, vetyvarastojen ja vetyterminaalien osalta. Lakiehdotuksesta ei myöskään ilmene riittävän selvästi, katsotaanko vetyinfrastruktuuri kriittiseksi energiainfrastruktuuriksi.

Tämän seurauksena jää epäselväksi esimerkiksi se, kuuluuko ulkomainen sijoitus lain soveltamisalaan tilanteessa, jossa olemassa oleva alun perin suomalainen yhtiö rakentaisi uutta vetyinfrastruktuuria osin ulkomaisella rahoituksella. Olisiko ulkomainen sijoitus seurannan kohteena 3 §:n nojalla? Vai olisiko niin, että se jäisi soveltamisalan ulkopuolelle sekä 3 että 4 §:ien nojalla, koska a) vetyverkkoa ei katsottaisi kriittiseksi energiainfraksi (millä perusteella?) ja/tai b) se jäisi greenfield-sijoituksena lain soveltamisalan ulkopuolelle (koska kyse olisi uutta liiketoimintaa luovasta sijoituksesta, vaikka yhtiö olisikin perustettu jo aikaisemmin)?

Vastaavasti epäselväksi jää, miten arvioitaisiin tilanne, jossa ulkomainen toimija perustaisi Suomeen uuden yhtiön kehittämään vetyverkkoa, vetyvarastoa tai muuta vastaavaa vety- tai kaasuinfraktuuria. Jäisikö sijoitus tällöin seurannan ulkopuolelle, koska kyse olisi ns. greenfield-sijoituksesta, jolloin sen ei voitaisi katsoa sisältyvän 3 tai 4 §:ään? Tulkintamme on, että sijoitus jäisi lain soveltamisalan ulkopuolelle riippumatta siitä, katsottaisiinko se kriittiseksi energiainfraktuuriksi vai ei, koska kyse olisi greenfield-hankkeesta. Edellä esitettyjen esimerkkien nojalla katsomme, että lain soveltamisalan tulisi olla nykyistä selkeämpi ja ennakoitavampi.

#### **4. 4 § Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset seurannan kohteina**

Edellä todetun lisäksi lakiehdotuksesta jää epäselväksi LNG- ja vetyterminaalien asema. Lakiehdotuksen 4 §:n 5 c kohdan (polttonesteala) osalta ei ole selvää, voidaanko nesteytettyä maakaasua tai tulevaisuudessa nesteytettyä vetyä käsittelevät terminaalit lukea säännöksessä tarkoitettuihin kohteisiin. Vastaavasti 3 §:n osalta jää epäselväksi, missä määrin LNG-terminaalit katsotaan kriittiseksi energiainfraktuuriksi. Gasgrid pitää tärkeänä, että ainakin lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa täsmennetään LNG- ja vetyterminaalien asemaa lain soveltamisalassa.

#### **5. 5 § Luvan hakeminen**

-

#### **6. 6 § Omistusosuuksien tarkastelupisteet**

-

#### **7. 7 § Ääniosuuden laskeminen osakeyhtiössä**

-

#### **8. 8 § Lupamenettely ja lupaviranomaiset**

Gasgrid korostaa, että viranomaisten riittävät resurssit on turvattava, jotta investointien valvonnasta ei muodostu pullonkaulaa Suomessa toteutettaville hankkeille. Erityisen tärkeää on, että vähäisen riskin hankkeet voidaan ratkaista tehokkaasti menettelyn ensimmäisessä vaiheessa ilman tarpeettomia siirtoja jatkokäsittelyyn. Lakiehdotuksesta ei myöskään käy ilmi lupamenettelyn enimmäiskesto kokonaisuudessaan, mikä lisää epävarmuutta sijoittajien näkökulmasta. Menettelyn tulisi olla kestoltaan ennakoitava ja oikeasuhtainen suhteessa tavoitteisiin.

#### **9. 9 § Ehtojen asettaminen**

-

#### **10. 10 § Asian raukeaminen**

-

#### **11. 11 § Poikkeus luvan hakemisvelvollisuudesta**

-

#### **12. 12 § Luvan myöntämättä jättäminen**

Gasgrid pitää tärkeänä, että luvan myöntämisen ja epäämisen perusteet määritellään laissa mahdollisimman täsmällisesti. Lakiehdotuksesta ei tällä hetkellä ilmene riittävällä tarkkuudella, millä perusteilla sijoitus voidaan hylätä taikka millä tarkemmilla perusteilla asian käsittely siirtyy Huoltovarmuuskeskuksesta työ- ja elinkeinoministeriölle. Investointien mahdollistamisen näkökulmasta kriteerien tulisi olla läpinäkyvämpiä, ennakoitavampia ja tarkkarajaisempia siinä määrin kuin se asian luonne huomioon ottaen on mahdollista.

#### **13. 13 § Lupaviranomaisten tiedonsaantioikeudet**

-

#### **14. 14 § Tietojenantovelvollisuus**

-

#### **15. 15 § Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaiselle**

-

#### **16. 16 § Lain kiertäminen**

-

#### **17. 17 § Menettely lain laiminlyönnin tapahtuessa**

-

#### **18. 18 § Uhkasakko**

-

#### **19. 19 § Seuraamusmaksu**

-

#### **20. 20 § Seuraamusmaksun määrääminen**

-

#### **21. 21 § Seuraamusmaksulautakunta**

-

#### **22. 22 § Seuraamusmaksun määrän kokonaisarviointi**

-

**23. 23 § Seuraamusmaksun määrä**

-

**24. 24 § Seuraamusmaksun täytäntöönpano**

-

**25. 5 luku Erinäiset säännökset**

-

**26. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

-

**27. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon**

Gasgrid katsoo, että lakiehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa samanaikaisesti kansallisen turvallisuuden, huoltovarmuuden sekä Suomen investointiympäristön kilpailukyvyn kanssa. Tämä edellyttää kuitenkin soveltamisalan, päätöksentekokriteerien ja menettelyaikojen nykyistä täsmällisempää sääntelyä.

Pyhäranta Meri-Katriina  
Gasgrid Finland Oy